

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conferentiæ Theologico Morales

Compendiosè propositæ ac breviter resolutæ Ad Usum Directorum
Conferentiarum Hebdomadalium ... DD. Parochorum, Curatorum,
Confessariorúmque omnium

Ex Materia De Actibus Humanis Excerptarum

Sargar, Elisaeus

Augustæ Vindelicorum, 1720

Conferentia CVI. Delectatio morosa diversis statibus applicata.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41214

CONFERENCE CVI.

Delectatio morosa diversis statibus applicata.

Resolvendum est hinc breviter qualiter peccent soluti delectationibus morosis: & quomodo sponsi, ac vidui: & denique conjugati in absentia alterius partis de se invicem cogitantes: quare pro primis sit

RESOLUTIO I. Illicita mortaliter est omnis delectatio morosa venerea solutis, captata, admissa, permessa, aut ex ipsa copula cogitata, sive absolute sive cum conditione si esset sua, vel suus: aut ex quocunque alio actu, cogitatione, imaginatione, aspectu, tactibus, osculis, amplexibus, nulla etiam admissa parvitate materiae à mortali excusante. Patent omnia ex dictis.

205. **RESOLUTIO II.** Sponsi etiam illicita est mortaliter omnis delectatio sensibilis venerea directe voluntaria, captata, admissa, permessa, tam ex ipsa copula futura cogitata, quam ex cogitationibus, aspectibus, tactibus, osculis, amplexibus libidinosi, *Navarr. c. 16. n. 9. aliisque citatis Sanchez l. 9. de matrim. d. 47.*

Ratio est, quia delectatio venerea tendit in copulam ut presentem, & reipsa pollutionem inchoat: at copula ipsis in eo statu adhuc mortaliter illicita est secundum communem DD. sententiam: ergo & delectatio. Cæterum ipsa oscula, amplexus, & tactus non nimis impudici, & notabiliter moventes ad libidinem inter sponso, cohonestantur ex sponsalibus, maxime si fiant ad bonum finem, amoris concii-

conci-

conciliandi vel contestandi, etsi præter intentionem sequatur nonnulla commotio sensibilis, dummodo absque periculo consensûs vel pollutionis. Ita cit. Navar. & Sanchez.

Porrò liciti sunt sponsis, non tantùm consensus in ipsam copulam ut futuram, cùm is in promissione matrimonii implicite includatur; sed etiam desiderium ac gaudium de futura copula, ejusque delectatione capienda. Quia enim ex sponsalibus contractis talis copula & delectatio aliquando futura est, licite utique in eam consentire & delectari possunt.

206. RESOLUTIO III. Viduis illicita quoque est mortaliter omnis delectatio morosa venerea de copula præterita tempore matrimonii habitata. Ita Navar. c. 16. n. 10. Corduba, Lopez, Vafq. Sanch. & alii.

Ratio est: quia nimirum viduis non est amplius licita illa copula delectabilis, itaque nec licita est actualis delectatio naturâ suâ in copulam tendens, eamque inchoans. Licita tamen ipsis manent gaudium, complacentia, approbatio, ac etiam delectatio rationalis tantùm voluntatis de copula præterita & delectatione annexa. Habent enim objectum licitum, quia licita fuit illis copula & delectatio, nec tenentur eam modo reprobare, nec contestari. Ita omnes.

207. Dices. Plus est approbare, quam delectari tantùm: sed viduis licet approbare copulam habitam cum parte emortua: ergo & de illa delectari. *Confirm.* Conjugibus licet delectari sensibiliter de copula præterita & futura, ergo idem licet.

licet sponsis de futura, & viduis de præterita. R.
Dist. majorem: plus est approbare, quàm delectari
delectatione rationali tantum in voluntate: Conc.
M. & ideo talem delectationem etiam concedimus
sponsis & viduis; plus est approbare, quam delec-
tari delectatione sensibili venerea: neg. M. Hæc
enim delectatio, quia naturâ suâ tendit ad copulam,
non potest esse licita, nisi quibus licita est copula:
& conc. min. dist. eodem modo conseq. ergo &
de illa delectari delectatione rationali in voluntate,
consensibili venereâ: nego conseq. Unde ad con-
firm. negatur consequentia & paritas. Nam con-
jugibus semper licita est copula, & ideo etiam ejus
delectatio: sponsis autem copula pro nunc non
licet, sed licebit & non licet amplius, sed licuit tan-
tum.

208. RESOLUTIO IV. Conjugatis sicut
per se semper licita est ipsa copula, ita etiam sem-
per eis licita est morosa de illa delectatio quæcun-
que, & omnia ad copulam dispositiva inter sese,
utputa cogitationes, aspectus, colloquia, oscula, am-
plexus, tactus quicumque.

Ratio est, quia cui licitus est finis, etiam media ad
illum finem dispositiva licita esse debent, & qui-
dem si prædicta fiant ad honestum finem, utpote
preparandi ad copulam aut etiam amorem con-
jugalem contestandi, omnia culpâ vacabunt: si
verò fiant absque animo copulandi solius delec-
tationis gratiâ, culpam venialem non excedunt, tan-
quam excessus in re aliâs licita. Duobus tamen
sub mortali exceptis. I. Quando id fit cum mani-
festo pollutionis prævisæ periculo, nisi sint in lo-

co, ubi statim copula haberi potest. II. Exclufio
omni coitu innaturali etiam leviter tantum in-
choato, & animo non extra consummandi. Ita
*Sanch. l. 9. diff. 17. 44. 45. Dian. p. 2. tract. 17. n.
folut. 37. Marchant. trib. p. 2. & tract. 7. tit. 2. in ap-
pendice & alii.*

Quin etiam conjugibus licita manet delectatio
morofa venerea (dummodo abfit periculum pol-
lutionis) etiam quando absente altero conjugē,
copula haberi non potest, aut aliunde ab extrinseco
impedita effet. Ita ex communiori *Sanch. cit. Diff. 44.
à n. 13.* Ratio iterum est: quia talis est delectatio
qualis est actus: sed etiam tunc copula conjugi-
bus suapte natura ab intrinseco licita est, & solum
per accidens impeditur ab extrinseco; utpote per
absentiam alterius conjugis, vel per supervenien-
tem impotentiam, infirmitatem, puerperium &c.
I. Etiam, si ob incestum commissum conjux ami-
fisset jus petendi debitum: licet enim ei adhuc red-
dere; consequenter etiam delectari.

209. Denique apud omnes in confesso est, pec-
care mortaliter conjugem, dum in actu conjugali
cum propria conjugē imaginatur sibi aliam fami-
nam vel personam carnaliter dilectam; aut effu-
caciter desiderando eam hic & nunc habere loco
conjugis (& hoc est mortale adulterium) aut mo-
rosè solum delectando se in imaginatione alterius
personæ, quasi præsentis loco conjugis quod
est objectum hic & nunc mortali-
ter illicitum.